

İSMMMO MEVZUAT SERİSİ 4

**VERGİ YARGISI
MEVZUATI**

Dr. A. Bumin DOĞRUSÖZ
Marmara Üniversitesi Mali Hukuk Öğretim Üyesi

İstanbul, 2006

SUNUŞ

Baskı ve Cilt

MART MATBAACILIK SANATLARI TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.

Mart Plaza, Merkez Mahallesi Ceylan Sokak No: 24

Nurtepe/Kağıthane - İSTANBUL

Telefon: (0212) 321 23 00 Faks: (0212) 295 11 07

(Yayında Kataloqlama Bilgisi)

T.C. Yasalar

Vergi Yargısı mevzuatı / [hazırlayan] Bumin
Doğrusöz - İstanbul: İstanbul Serbest Muhasebeci

Mali Müşavirler Odası, 2006

272 s. ; 18 cm.- (İSMMMO Mevzuat
Serisi; 4)

- I. Vergi Yargısı - Yasalar. I. Yapıt adı.
- II. Doğrusöz, Bumin

Vergi Hukukunun bağımsız bir hukuk dalı olması, onun diğer hukuk dallarından ayrı ve soyutlanmış bir hukuk dalı olması anlam ve sonucunu taşımaz. Vergi hukukunun, yakından ilgili olduğu hukuk dallarından birisi de “idare hukuku”dur. Bu yakın ilginin temelinde, vergi idaresinin genel idari yapının bir parçası olması, idarece uygulanan işlemlerin birer idari işlem olması gibi pek çok sebebin yanı sıra, vergilendirme işlemlerine karşı açılacak davaların idari yargı içerisinde görülüyor olması da vardır.

Ülkemizde idari yargı, adli yargının dışında ayrı bir yargı kolu (manzumesi) olarak gelişmiş ve yerleşmiştir. Vergi hukukunun idare hukuku ile olan ve yukarıda söz ettiğimiz yakın ilişkisinin bir sonucu olarak, vergi uyumsuzlukları da birer idari uyumsuzluk olarak görülmüş ve vergi yargısı idari yargı içerisinde yer almıştır.

İdari yargıda genel görevli mahkemeler olarak idare mahkemeleri kurulmuş iken, vergi ihtilaflarının teknik özellikler içermesi dolayısıyla özel görevli olarak vergi mahkemeleri de oluşturulmuştur. Gerek idare gerekse vergi mahkemelerinin üsünde ise Bölge idare Mahkemeleri ve Danıştay yer almıştır.

Vergi yargısı ve kararları, vergi hukukunun gelişimi kadar, hukuk devletinin yaşama aktarılması açısından da önemlidir. Zira, İdarenin her türlü eylem ve işlemlerinin yargı denetimine tabi olduğunu söyleyen Anayasanın 125. maddesi, bu suretle idarenin hukuk denetimin yapılmasını ve böylece hukuk devleti olmanın sonucu olarak keyfi veya hukuka aykırı işlemlerin hukuk aleminden ayıklanmasını amaçlamıştır.

Uyumsuzluklarda maddi hukuk kuraları yönünden haklı olmak,

önemli değildir. Asıl önemli olan hakkın usulünce savunulmasıdır. Bu nedenle yargılamada, usul kuralları son derece önem taşır. Haklı olunan pek çok davada, sadece usule riayetsizlik sebebiyle hakkın elde edilemediği, uygulamada az görünen bir durum değildir.

Muhasebeci ve Mali Müşavirlerde, vergi ve muhasebe alanındaki mevzuatı yaşama geçiren kişiler olarak, en az bir hukukçu kadar, kendi alanları ile ilgili hukuk kavram, kural ve müesseselerini bilmek durumundadırlar.

Vergi idaresi karşısında haksız işlemlere dava yol ve usullerini bilmek ve izlemek isteyen meslektaşlarıma yardımcı olmak üzere Dr. A. Bumin DOĞRUSÖZ tarafından vergi yargılama usulü ile ilgili olarak hazırlanan bu eseri, çalışmalarınızda yardımcı olacağı inancı ile sunuyorum, bu çalışmasından dolayı kendisine teşekkür ediyorum.

Yahya ARIKAN
İSMMM Başkan
Şubat 2006

VERGİ YARGISI MEVZUATI FİHRİSTİ

DANIŞTAY KANUNU	19
BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN KURULUŞU VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN	73
İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU	95
HUKUK USULÜ MUHAHEMELERİ KANUNU (İlgili Maddeler)	145
VERGİ USUL KANUNU (İlgili Maddeler)	181
HARÇLAR KANUNU (İlgili Maddeler)	191
DANIŞTAY İÇ TÜZÜĞÜ	221
DANIŞTAY DAVA DAİRELERİNİN GÖREV PAYLAŞIMI	245
BÖLGE İDARE, İDARE VE VERGİ MAHKEMELERİNİN BULUNDUĞU İLLER VE YARGI ÇEVRELERİ	265

MADDE FİHRİSTİ DANIŞTAY KANUNU BİRİNCİ BÖLÜM KURULUŞ

	Madde No	Sayfa No
Danıştay	1	21

Bağımsızlık Ve Yönetim	2	21
Danıştay Meslek Mensupları	3	21
Teminat	4	22
Karar Organları	5	22
Genel Sekreterlik	6	22
İdari Hizmetler	7	23

İKİNCİ BÖLÜM
NİTELİK, SEÇİM VE ATANMA

	Madde No	Sayfa No
Danıştay Üyelerinin Nitelikleri	8	23
Üye Seçimi	9	24
Danıştay Başkanı, Başsavcısı, Başkanvekilleri ve Daire Başkanlarının Nitelikleri, Seçimleri Ve Görev Süreleri	10	25
Danıştay Tetkik Hakimi Ve Savcılarının Atanmaları Ve Dairelere Verilmeleri	11	26
Memurların Nitelikleri Ve Atanmaları	12	26

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
DAİRE VE KURULLAR

	Madde No	Sayfa No
Daireler	13	27
Başkan Ve Üyelerin Dairelere Ayrılmaları	14	27
Danıştay Genel Kurulu	15	28
İdari İşler Kurulu	16	28
İdari Ve Vergi Dava Daireleri Kurulları	17	29

İçtihadları Birleştirme Kurulu	18	31
Başkanlık Kurulu	19	31
Yüksek Disiplin Kurulu	20	32
Disiplin Kurulu	21	32
Başkanlara Ve Başsavcıya Vekâlet	22	33

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
DANIŞTAYIN, DAİRE VE KURULLARIN
GÖREVLERİ

	Madde No	Sayfa No
Danıştay Görevleri	23	33
İlk Derece Mahkemesi Olarak Danıştayda Görülecek Davalar	24	34
Temyiz Yoluyla Danıştay'da Görülecek Davalar	25	35
İdari Uyuşmazlık Ve Davalarda Görev	26	35
İkinci Dairenin Görevleri	26/A	36
Üçüncü Dairenin Görevleri	27	36
Dördüncü Dairenin Görevleri	28	36
Beşinci Dairenin Görevleri	29	37
Altıncı Dairenin Görevleri	30	37
Yedinci Dairenin Görevleri	31	37
Sekizinci Dairenin Görevleri	32	37
Dokuzuncu Dairenin Görevleri	33	38
Onuncu Dairenin Görevleri	34	38
Onbirinci Dairenin Görevleri	34/A	39
Onikinci Dairenin Görevleri	34/B	39
Onüçüncü Dairenin Görevleri	34/C	39
Amme Alacaklarına İlişkin Davalar	35	40

	Madde No	Sayfa No
Yeni Vergilerle İlgili Uyuşmazlıkların Çözümü	36	41
Bir Kısım İşlerin Diğer Dairelere Verilmesi	37	41
İdari Ve Vergi Dava Daireleri Kurullarının Görevleri	38	41
İçtihatları Birleştirme Kurulunun Görevleri	39	42
İçtihatların Birleştirilmesini İstemeye Yetkili Olanlar	40	42
İdari İşlerde Görev	41	43
Birinci Dairenin Görevleri	42	43
İkinci Dairenin Görevleri	43	44
Bir Kısım İşlerin Diğer İdari Daireye Verilmesi	44	44
Danıştay Genel Kurulunun Görevleri	45	45
İdari İşler Kurulunun Görevleri	46	45
İdari İşlerin Görüşülmesi	47	46
Kanun Ve Tüzük Tasarıları İle Kamu Hizmetleri İle İlgili İmtiyaz Şartlaşma Ve Sözleşmelerinin Görüşülmesi	48	46
Evrak Getirilmesi Ve Yetkililerin Dinlenmesi	49	47
Görüşmelerin İdaresi	50	47
Kararlar	51	47
Yüksek Disiplin Kurulunun Görevleri	53	48
Disiplin Kurulunun Görevleri	54	48

BEŞİNCİ BÖLÜM GÖREVLER VE HAKLAR

	Madde No	Sayfa No
Danıştay Başkanının Görevleri	55	49

	Madde No	Sayfa No
Danıştay Başkanvekillerinin Görevleri	56	49
Daire Başkanlarının Görevleri	57	50
Üyelerin Görevleri	58	50
Genel Sekreterin Görevleri	59	50
Danıştay Başsavcısının Görevleri	60	51
Savcılarının Görevleri	61	51
Tetkik Hakimlerinin Görevleri	62	52
Görevlerin Uygulanma Şekli	63	52
Başkan, Başsavcı Ve Üyelerin Aylıkları Ve Ödenekleri İle Diğer Mali Hakları	64	53
Yurt Dışına Gönderilme	65	53
Başka İş Ve Görev Kabul Etme	66	53

ALTINCI BÖLÜM DİSİPLİN KOVUŞTURMASI

	Madde No	Sayfa No
Disiplin Kovuşturması	67	54
Yüksek Disiplin Kuruluna İntikal Ettirilmesi ...	68	54
Disiplin Kovuşturması Kararı	69	54
Soruşturmanın Şekli	70	55
Rapor Verilmesi	71	55
Rapor Üzerine Yapılacak İşlem	72	55
Disiplin Cezaları	73	56
Kararların Yerine Getirilmesi	74	56
Disiplin Kararı Aleyhine Dava Açılması	75	56

YEDİNCİ BÖLÜM
CEZA KOVUŞTURMASI

	Madde	Sayfa
	No	No
Soruşturma	76	57
İtiraz Süresi	77	58
Görevli Kurullarda İnceleme	78	58
Soruşturma Dosyasının Yargı Yerlerine Gönderilmesi	79	58
Karara Katılmayacak Olanlar	80	59
Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Uygulanacağı Haller	81	59
Şahsi Suçların Kovuşturma Usulü	82	59

SEKİZİNCİ BÖLÜM
GÖREVİN SONA ERMESİ

	Madde	Sayfa
	No	No
Hüküm Giyme Hali	83	59
Sağlık Bakımından Görevin Yerine Getirilememesi	84	60
Dava Hakkı	85	60

DOKUZUNCU BÖLÜM
ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

	Madde	Sayfa
	No	No
Çalışmaya Ara Verme	86	60
Nöbetçi Dairenin Göreceği İşler	87	61
Tasnif Ve Yayın Bürosu	88	62
Gizli Bilgileri Açıklama	89	62
İsnat Ve İftiralara Karşı Korunma	90	62

	Madde	Sayfa
	No	No
Çalışma Saatleri Ve İzinler	91	63
Dosyaların Ve Diğer Evrakın Saklanması	92	63
Bütçe	93	63
Kıyafet	94	63
Basına Bilgi Verme	95	64

ONUNCU BÖLÜM
SON HÜKÜMLER

	Madde	Sayfa
	No	No
KALDIRILAN HÜKÜMLER	96	64
EK MADDE 1		64
GEÇİCİ MADDELER		64-69
Yürürlük	97	69
Yürütme	98	69
6.1.1982 Tarihli Ve 2575 Sayılı Ana Kanuna İşlenemeyen Hükümler		69
1- 22.3.1990 Tarihli Ve 3619 Sayılı Kanunun Geçici Maddesi		69
2- 2.6.2000 Tarihli Ve 4575 Sayılı Kanunun Geçici Maddesi		70

BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ,
İDARE MAHKEMELERİ
VE VERGİ MAHKEMELERİNİN KURULUŞU
VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN

	Madde	Sayfa
	No	No
Tanım	1	73

	Madde No	Sayfa No
Kuruluş	2	73
Bölge İdare Mahkemelerinin oluşumu	3	74
İdare ve Vergi Mahkemelerinin oluşumu	4	76
İdare Mahkemelerinin görevleri	5	76
Vergi Mahkemelerinin görevleri	6	77
Tek hakimle çözümlenecek davalar	7	77
Bölge İdare Mahkemelerinin görevleri	8	79
Bölge İdare Mahkemesi Başkanlarının görevleri	9	79
Mahkeme Başkanlarının görevleri	10	80
Üyelerin görevleri	11	80
Mahkeme memurları	12	80
Değiştirilen deyimler	13	81
Yönetmelik	14	81
Kaldırılan görevler, yetkiler ve hükümler	15	81
Ek Madde		81
Geçici Maddeler	(1 – 18)	82-92
Yürürlük	16	92
Yürütme	17	92
Ana kanuna işlenemeyen geçici maddeler		93

İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL ESASLAR

	Madde No	Sayfa No
Kapsam Ve Nitelik	1	97
İdari Dava Türleri Ve İdari Yargı		

	Madde No	Sayfa No
Yetkisinin Sınırı	2	97
İdari Davaların Açılması	3	99
Dilekçelerin Verileceği Yerler	4	99
Aynı Dilekçe İle Dava Açılabilecek Haller	5	100
Dilekçe Üzerine Uygulanacak İşlem	6	100
Dava Açma Süresi	7	101
Sürelerle İlgili Genel Esaslar	8	102
Görevli Olmayan Yerlere Başvurma	9	103
İdari Makamların Sükutu	10	103
Üst Makamlara Başvurma	11	104
İptal Ve Tam Yargı Davaları	12	105
Doğrudan Doğruya Tam Yargı Davası Açılması	13	105
Dilekçeler Üzerine İlk İnceleme	14	106
İlk İnceleme Üzerine Verilecek Karar	15	107
Tebliğat Ve Cevap Verme	16	108
Duruşma	17	109
Duruşmalara İlişkin Esaslar	18	110
Duruşmalı İşlerde Karar Verilmesi	19	111
Dosyaların İncelenmesi	20	111
Sonradan İbraz Olunan Belgeler	21	112
Davaların Karara Bağlanması	22	112
Tutanaklar	23	113
Kararlarda Bulunacak Hususlar	24	113
Kararların Saklanması Ve Tebliği	25	114
Tarafların Kişilik Veya Niteliğinde Değişiklik	26	114

	Madde No	Sayfa No
Yürütmenin Durdurulması	27	115
Kararların Sonuçları	28	116
Açıklama	29	117
Yanlışlıkların Düzeltilmesi	30	118
Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu İle Vergi Usul Kanununun Uygulanacağı Haller	31	118

İKİNCİ BÖLÜM

İDARİ DAVALARDA YETKİ VE BAĞLANTI İLE GÖREVSİZLİK VE YETKİSİZLİK HALLERİNDE YAPILACAK İŞLEMLER

	Madde No	Sayfa No
İdari Davalarda Genel Yetki	32	119
Kamu Görevlileri İle İlgili Davalarda Yetki	33	120
Taşınmaz Mallara Ve Kamu İdarelerine İlişkin Davalarda Yetki	34	120
Taşınır Mallara İlişkin Davalarda Yetki	35	121
Tam Yargı Davalarında Yetki	36	121
Vergi Uyuşmazlıklarında Yetki	37	121
Bağlantılı Davalar	38	122
Bağlantının Danıştayca İncelenmesi	39	123
Bağlantının Bölge İdare Mahkemesince İncelenmesi	40	123
Bağlantının Mahkemelerce Kabul Edilmemesi	41	124
Bağlantılı Davalarla İlgili Diğer Esaslar	42	124
Görevsizlik Ve Yetkisizlik Hallerinde Yapılacak İşlem	43	125
Merci Tayini	44	126

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KARARLARA KARŞI BAŞVURU YOLLARI

	Madde No	Sayfa No
İtiraz	45	126
Temyiz	46	128
Temyiz Edilemeyecek Kararlar	47	129
Temyiz Dilekçesi	48	129
Kararın Bozulması	49	131
Temyizen Verilen Karar Üzerine Yapılacak İşlem	50	132
Kanun Yararına Bozma	51	132
Temyiz Veya İtiraz İstemlerinde Yürütmenin Durdurulması	52	133
Yargılamanın Yenilenmesi	53	133
Kararın Düzeltilmesi	54	135
Yargılamanın Yenilenmesine Ve Kararın Düzeltilmesine İlişkin Özel Hükümler	55	136

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

	Madde No	Sayfa No
Danıştayda Çekinme Ve Ret	56	137
Mahkemelerde Çekinme Ve Ret	57	138
İdari Davalarda Delillerin Tespiti	58	138
Yol Giderleri, Tazminat Ve Gündelikler	59	139
Tebliğ İşleri Ve Ücretler	60	139
Çalışmaya Ara Verme	61	140
Nöbetçi Mahkemenin Görevleri	62	140
Kaldırılan Hükümler	63	141

	Madde No	Sayfa No
Ek Maddeler (1 – 3)	141-142	
Geçici Madde (1 – 5)	142-143	
Yürürlük	64	143
Yürütme	65	143
Madde 65 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür. 4001 Sayılı Kanunun Geçici Maddeleri		

DANIŞTAY İÇ TÜZÜĞÜ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

	Madde No	Sayfa No
Amaç ve kapsam	1	223
Kısıltma ve tanımlar	2	223
Kıdem	3	224

İKİNCİ BÖLÜM

Görevler ve Yerine Getirilme Biçimi

	Madde No	Sayfa No
Başkan	4	224
Başkanvekilleri	5	226
Daire başkanları	6	227
Üyeler	7	228
Başsavcı	8	228
Savcılar	9	229
Kıdemli tetkik hakimleri	10	230
Tetkik hakimleri	11	231
Genel Sekreter	12	232
Genel sekreter yardımcıları	13	232

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Kurulun Çalışma Usulü

	Madde No	Sayfa No
Toplantıya çağrı ve gündem	14	233
Toplanma ve görüşme yeter sayısı	15	233
Toplantıya katılma ve toplantının açılması	16	234
Seçimlerde oylama	17	234
Sayım kurulu	18	235
Sayım işlemleri	19	235
Tutanak ve kararlar	20	235
Diğer konuların görüşülmesinde uygulanacak hükümler	21	236

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İdari İşler Kurulunun Çalışma Usulü

	Madde No	Sayfa No
Gündem, toplanma ve görüşme yeter sayısı	22	236
Görüşme düzeni	23	236
Oylama düzeni	24	237
Uygulanacak diğer hükümler	25	237

BEŞİNCİ BÖLÜM

İdari Dairelerin Çalışma Usulü

	Madde No	Sayfa No
Gündem ve görüşme sayısı	26	238
Görüşme düzeni	27	238
Evrakın getirtilmesi ve yetkililerin dinlenmesi	28	238

Kanun ve tüzük tasarıları ile imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinin görüşülmesi	29	238
4483 sayılı Kanunun uygulanması	30	239
Görüşme tutanakları	31	240
Kararlar	32	240

ALTINCI BÖLÜM

Diğer İdari Kurulların Çalışma Usulü

	Madde No	Sayfa No
Başkanlar Kurulu	33	241
Yüksek Disiplin Kurulu ile Disiplin Kurulu	34	241

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

	Madde No	Sayfa No
İdari hizmetler	35	241
Başka iş ve görev kabul etme	36	242
Çalışmaya ara vermede savcı ve tetkik hakimlerinin görevlendirilmesi	37	242
Çalışmaya ara vermede memurların göreve devamları ve izinleri	38	243
Danıştay ve İdari Yargı Günü	39	243
Danıştay'ın amblemi ve rozeti	40	243
Emeklilerle ilişkiler	41	243
Cenaze törenleri	42	244
Yürürlükten kaldırma	43	244
Dayanak ve yürürlük	44	244
Yürütme	45	244